

ВИДАВЕЦЬ
НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. Тадей
Кончинський

СТРАЖНИЦЯ

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І
АДМІНІСТРАЦІЇ
WARSAWA,
Nowy-Świat № 41 m. 27.

Конто поштове № 1877.

УКРАЇНСЬКА

Телеф. 296-40.

Найбільший вибух на світі

З НЬЮ-ЙОРКА повідомляють: Удар блискавиці в гамазей гарматних ристунків в Лед Данемарк в Сполучених Станах викликав катастрофу, якої не записали хроніки світа. 150 мільйонів доларів страти, перетерпів сам військовий американський уряд, не лічучи страт, учинених приватним особам. Зруйновання двох місточок Гіберні та Ментони пригадає skutki страшних бомбардувань в Фландрії в часі європейської війни. 1400 бо-

чок розривних матеріалів вилетіло в повітря. З НЬЮ-ЙОРКА пишуть: Вибух наступив через ударення блискавиці о 10-й годині. Двоє особистих свідків оповідають, що в мент, коли блискавиця вдарила, вони разом з кількома жовнірами побігли в керунку вогню в заміром погасити його. Тільки один ві старшин крикнув до бігших, щоб вони тікали, иначе стратять життя. Тоді всі кинулися до стоявшего поблизу авто-

мобилю. В хвилю, коли вони вїхали по за смугу арсеналу, наступив страшний вибух; порушення повітря повалило автомобіль, котрий перекинувся на другий бік. Понад автомобилем пролетів справжній дощ гранат, через те вони стратили притомність. Опам'яталися вони ледве в шпиталю. Як повідомляють мешканці околиць Лед Данемарка, в радіусі 100 кілометрів було справжній трус. Місточки Гібернія та Ментона є цілком зруй-

новані. Як повідомляють з військових кол, вилетіло в повітря коло 900 тисяч бочок чорного пороху й 500 тисяч бочок інших вибухових матеріалів. Огульна кількість будинків, які є округи амуніційних складів, — 300 і всі вони є зрівняні з землею. З НЬЮ-ЙОРКА повідомляють: Кількість офір вибуху арсенала доходить 100, а ранених 200, з яких дуже тяжко. Цілковитий підрахунок цифр є дуже важкий, через те що з огляду повторю-

ючихся ще вибухів змогли зближитися тільки на півмилі до місця катастрофи. На вулицях міста улаштовано шпиталі, які уділяють офірам катастрофи першу заемогу. Згідно дальших вістей, другий амуніційний магазин, вартості 40 мільйонів доларів, є захоплений катастрофою. Вибухи запасів амуніції продовжаться певне ще цілий тиждень.

Скарбовий кризис в Росії

досягає до найвищого пункту

З МОСКВИ повідомляють: Дармо господарчі влади совітської Росії проводять від давних часів уперту боротьбу в покиданням праці робітниками. За останні часи преса повідомляє, що, наприклад, Алапаєвські фабрики під Катеринбугом предбачали на біжучий рік чистий дохід в розмірі 200.000 карбованців, тим часом страти через покидання праці робітниками досягає за перше півріччя майже 300.000

карбованців. Причиною масового покидання заводів робітниками є неплатність фабрик. Між иншим управа Камеровської рудні на Уралі від травня не виплачує заробків шахтарам. Причиною того є нібито безмірне розширення рудні й брак кредиту. Шахтарі удалися в проханням до професійних союзів про дозвіл розпочати страйк від 22 червня. Половина їх покинула працю.

Також зріст за винувачення належних виплат учителям в Росії приймає все більш гострий характер. „Труд“ повідомляє, що жалування за березень не є виплачено. Учителі голодують, не одбираючи дословно жадних виплат від 4 місяців. Дуже учителів покидає свою професію і береться до иншої праці. Самогубства прибрали характер масової епідемії серед комуїстів.

Японське виступлення

проти совітського впливу

Японсько-совітські взаємовідносини, які якийсь час прямували до усування роз'ятрення, вступають знов в войовничу фазу. Московська преса покладає дуже уваги зриванню совітсько-японських умов в справі концепції для Японії на Сибіру. В зв'язку з тим побоюються, що японсько-совітські стосунки

в суперництві за впливи на китайській території й надалі погіршаться. З цим фактом єднають останній наказ залежного від Японії ген. Чанг-Цзо-Ліна, котрий розказав підлеглому йому війську почин учинків разом з командами ген. Ву-Пей-Фу проти „народної“ армії, яка знаходиться під впливами Москви.

Змовники на життя Кемалю-паші

є присуджені на смерть через повішання

З СМІРНИ повідомляють: Трибунал незалежності республіки оголосив присуд в справі змови на життя президента Мустафа-Кемалю-паші. На кару смерті присуджено 15 осіб, 6 — на довіготермінову в'язницю, 12 — ув'язнено. Присуд був виконаний вчорашньою ночью.

Треба відзначити, що згідно турецької конституції президент республіки не має права поми-

лування. Мають його Народні Збори, які однак в теперішній час з причини вакацій не працюють. Поміж присуджених на смерть через повішення був на першому місці б. міністр внутрішніх справ Шукрі-бей, б. міністр правосуддя Гафіс Мехмед, б. полковник генерального штабу Аріф, б. депутати Гуршід й Абедрію, б. старшини Чапур, Хільмі й

инші. На довіготермінову в'язницю присуджені ананій константинопільський депутат Джалболат, генерал Рунді-паша й инші. Унев'язнено генералів: Кара Бекір, Рефет, Джемаль, Фуад, Джачертаяр, б. міністр Бекір-Самі, депутат й адвокат Ферідунзікір, депутат Файк й одна винувачена Надже-ханум.

„Німеччина має закладти брехі“

спам'ятала Ліга Народів

З БЕРЛІНА пишуть: Як повідомляє „Верлінер Тагеблатт“, одаржана в уряді загранишних справ нота Ради Послів в справі роззброєння Німеччини.

Нота торкається трех пунктів: уряду шефа рейхсвері, бюджету рейхсвері й нарушення постанов Версальського трактату о запасах амуніції й броні.

„Демократішер Цейтунгсдінст“ виявляє дивовання, що власне в ці часи, коли делегації Антанти

на конференції роззброєння в Женеві своїми вчинками виказали, що вони змагаються більш до нових узброєнь, а не до роззброєння, Рада Послів розпочинає акцію проти рейхсвері.

Згадана конференція виявляє домисел, що ця нота є спонування конференцією роззброєння й передбачанням новим урегулюванням контролю озброєння Німеччини. Через те що після вступу Німеччини до Ліги Народів

вона буде підлягати тільки контролю Ліги Народів, певне, — виводить газета, — має на думці тепер Париж тому перешкодити і шукає нових причин до втручання й затримання надалі військового контролю союзників.

Канцлер після свого повернення з Надренья зараз скличе раду міністрів. Ген. Зеєкт знаходиться тепер в відпуску в Нордені.

Бунт на панцернику який везе ген. Да Косту на вигнання

З ПАРИЖА пишуть: З Лісабона повідомляють, що екіпаж португальського воєнного судна, який мусів перевезти б. диктатора Португалії Да Косту на Аворські острови, збунтовався й висадився разом з генералом в Порто.

Стан загострився настільки, що 5 північних дивізій стали на бік ген. Да Коста, а проти теперешнього уряду ген. Кармой.

З ЛІСАВОНА повідомляють: Висадка Да Коста в Порто й перхід на його бік 5 дивізій ви-

кликали замішання в урядових колах. Тут сподіваються маршу збунтованих військ на столицю, а крім того инші дивізії єст не певні. Вжито ряд заходів. Арештовано генералів, які є замішані в співчуттях ген. Да Коста.

Червень був рекордовим

в стосунку доходів 122.500.000 злотих дали скарбові податки й монополії в червні

Як знати з попереднього підрахунку вступів з податків й монополій в червні б. р., безпосередні податки дали в цім місяці 42.300.000 злотих, посередні — 10.300.000 зл., мито — 14.300.000 зл., гербові податки — 10.100.000 зл. й наконець монополії 45.100.000 злотих.

Виходить, що разом вступи з податків й монополій досягли в

червні б. р. 122.500.000 зл. Соб-то минулий місяць був в біжучому року в стосунку податкових вступів рекордовим. Воці вступи становили: в січні — 111.400.000 зл., в лютім 95.500.000 зл., в березню — 102.800.000 зл., в квітні — 119.000.000 зл., в травні — 121.000.000 зл. й в червні — 122.500.000 зл.

Польські стяги будуть маячитись в вільних смугах

в наддунайських портах

З ВУХАРЕСТУ повідомляють: З певних кол чути, що румунський уряд прийняв постанову розширити, для полегшення господарчих стосунків в Польщею, порти наддунайські й на Чорнім морі. Власне в Браїлові й Галаці будуть створені польські віль-

ні смуги. Таким чином буде полегшений польський експорт до Чорного моря й на Схід, що, з другої сторони, вплине усилення руху на румунських залізницях й на Дольнім Дунаю. Відповідні переговори вже провадяться між Варшавою й Вухарестом.

Жадні позички не створять добровуту. Тільки ошадність усіх громадян створить потрібні запасы капіталів для господарства загального й індивідуального.

Кожний гріш, який ви складаєте, то є нова цеглинка добробуту вашого особистого й добробуту цілого українського народу.

тому опішіть до поштових нас ошадности